

ризикових ситуацій. У подоланні невизначеності велике значення мають чуттєва і інтелектуальна інтуїція, готовність до сприйняття, готовність до мислення, готовність до почуття, готовність діяти в умовах ризику, тощо. Та неабияке значення у толерантному реагуванні на невизначеність відіграє мотивація на досягнення успіху. Бажання успіху, стратегія поведінки людини, коли вона орієнтована на активність, досягнення результату, не боїться помилок, вживає різні дії, допомагає людині виховувати собі стійкість до чинників невизначеності, забезпечуючи тим самим успішний рух до досягнення мети.

Особи, що знаходяться у складі офіцерів запасу виконують серйозну державну функцію. Бажання бути корисним своїй державі у важкі часи неодмінно супроводжується неабиякою толерантністю до невизначеності та спрямованістю на досягнення успіху у своїй службі.

Саме тому актуальність, гострота й необхідність вирішення питань, пов'язаних із окресленою тематикою, зумовили вибір теми дослідження.

Аналіз літератури дозволяє побачити, що проблему толерантності до невизначеності представлено у таких авторів: Баднер С., Корнілова Т.В., Луковицка О. Г., Зінченко В.П., Д. Мак Лейн, Дж. Аткинсон, Н. Фізер, Х. Хеккхаузен, Роднік, Хезер та ін. Мотивацію досягнення висвітлено у роботах: Д. Аткинсона, Дж. Роттера, Б. Вайнера, Х. Хеккхаузена, М. Селигман, Е. Скінер, А. Бандури, Е. Десі, Р. Райана та ін.

На сьогодні ми завершили теоретичне вивчення проблеми, однак плануємо тепер здійснити емпіричне дослідження. У дослідженні будуть використанні такі методики: «Методика толерантності до невизначеності» С. Баднера; «Методика толерантності до невизначеності» Д. МакЛейна; «Методика особистісної готовності до змін» Роднік, Хезер; «Діагностика мотивації досягнення» А. Мехрабіана.

Практична значимість дослідження полягає у тому, що отримані дані можна використовувати як основу для психологічного відбору майбутніх офіцерів запасу та здійснювати відбір психодіагностичного інструментарію, який спрямований на визначення параметрів толерантності до невизначеності та мотивації на успіх серед майбутніх офіцерів запасу.

*Науковий керівник: Помиткіна Л.В.,
д-р психол. наук, професор*

УДК 159.922.1 (043.2)

Теленко М.Л.

Національний авіаційний університет, Київ

СТАТЕВІ ОСОБЛИВОСТІ САМОРОЗКРИТТЯ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Актуальність дослідження даної теми полягає у тому, що в сучасному суспільстві потрібно усвідомлювати свої особистісні особливості, характер

своїх вчинків та дотримуватись певної думки, обираючи серед суперечливих поглядів та установок, що оточують нас кожного дня, поглинаючи все більше у рутину повсякдення. Юнацький вік є періодом формування особистісних установок самоставлення, та стійкого становлення у суспільстві як одиниці соціуму. У цей же період вибудовується інтимна сфера – дружба, кохання. Важливим умінням є здатність презентувати себе, свої погляди та думки у відповідності до ситуації, що складається.

Феномен саморозкриття відносно недавно з'явився у полі зору вчених. А. Сальтер, К. Юнг, Е. Фромм, К. Хорні розглядали його як необхідну складову психічного здоров'я, а уже як самостійне психічне утворення саморозкриття вивчали такі вчені як Д. Джонсон, С. Джуард, Д. Масрс.

Саморозкриття – це процес повідомлення інформації про себе людям. Саморозкриття допомагає встановлювати міжособистісні та комунікативні зв'язки, висвітлювати власні погляди та відношення.

Емпіричне дослідження проводилося на базі Національного авіаційного університету, загальна кількість респондентів склала 50 осіб віком від 17 до 21 року, у рівному співвідношенні хлопці та дівчата. Завданням дослідження було встановити статеві відмінності у рівнях саморозкриття в юнацькому віці та визначити пріоритети у виборі партнерів для саморозкриття в залежності від статі в юнацькому віці.

У ході дослідження були використані такі методики: методика «Саморозкриття» С. Джуарда та методика «Мотивації саморозкриття у спілкуванні» (МРС).

Результати дослідження показали, що між групами хлопців та дівчат існує різниця. Порівнявши середні значення ми виявили, що рівень саморозкриття дівчат є вищим ніж хлопців.

За результатами вибору партнерів саморозкриття у 68% респондентів найвищий рівень саморозкриття по відношенню до друзів своєї статі, тобто їм юнаки довіряють всі свої переживання; 20% респондентів найбільшу довіру відчують до своєї дівчини, 8% відсотків юнаків все ж довіряють батькові, і лише 4% юнаків з переліку людей, яким вони розповідають про себе та своє життя, найбільше відкриваються мамі.

Як виявилось більшість дівчат із вибірки тобто 40% найбільшу довіру відчують до своєї другої половинки; 36% респонденток все ж ладні довіряти свої секрети матері і у 24% подруга є людиною якій виявляється найбільша довіра.

Якщо порівняти ці результати з результатами групи хлопців, приходимо до висновку, що хлопці надають перевагу ділитися інформацією з представниками свого віку та статі, що може бути пояснене тим, що в такому віці вже іде повне відділення від батьків, самостійність, за рахунок

чого зменшується рівень спілкування та довіри з дорослими, юнаки вважають за краще довіритись друзеві.

А дівчата надають перевагу розкриватися представникам протилежної статі – безпосередньо хлопцям. Такий вибір може бути зумовлений більшою емоційністю та певною готовністю до сімейного життя, яке передбачає певну відкритість партнерів. Та все ж в обох групах певний відсоток респондентів надавав перевагу розкриттю батькам, але і тут ставева приналежність внесла певні відмінності: дівчата схильні до відвертості з мамою, а хлопці з татом.

Отже, існують відмінності у виборі партнерів, з якими хлопці та дівчата юнацького віку схильні вступати у процес саморозкриття.

Список літератури

1. Абрамова Г.С. Возрастная психология: учеб. пособие. / Г.С. Абрамова. – М. Академ. Проект: Альма Матер, 2005. – 702 с.
2. Ічанська О.М. Становлення особистісної ідентичності в ранньому юнацькому віці: Автореф. дис.канд. психол. наук: 19.00.07. /НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2002. – 19 с.
3. Леви В.Л. Искусство быть другим. М., 1981. – с. 147 – 148.

*Науковий керівник: Власова-Чмерук О.М.,
викладач*

УДК 159.923-057.87 (043.2)

Толчина А.О.

Національний авіаційний університет, Київ

ЗВ'ЯЗОК САМОПРИЙНЯТТЯ З КОМУНІКАТИВНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ У СТАРШОКЛАСНИКІВ

Самоприйняття особистості є дуже актуальною і важливою психологічною проблемою. Зокрема її розглядали такі вчені як З. Фрейд, К. Хорні, Е. Еріксон, К. Роджерс, А. Маслоу, В. Франкл, Дж. Бьюдженталь, А. Орлов та ін. Самоприйняття – це центральне утворення структури особистості, яке проявляється в позитивному емоційно-ціннісному ставленні до себе, адекватній самооцінці, саморозумінні, рефлексії свого внутрішнього світу і своїх вчинків, самоповазі і прийнятті інших людей, усвідомленні цінності себе, свого внутрішнього світу. Воно формується в дитинстві під впливом батьків, а його ступінь залежить від співвідношення між «Я-Реальним» і «Я-Ідеальним». Досягається самоприйняття особистості за допомогою відкритості переживань, розуміння цінності власної індивідуальності, а також відмови від прагнення відповідати очікуванням